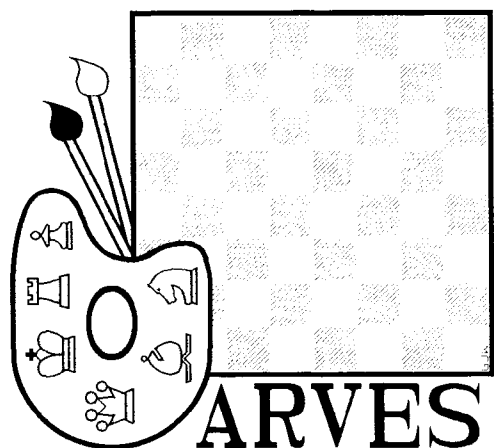

EBUR

Orgaan van de

ALEXANDER RUEB VERENIGING

voor Schaakeindspelstudie

Kwartalschrift, 8e jaargang, nummer 1, maart 1996

Redactioneel

door Harold van der Heijden

Het belangrijkste nieuws de afgelopen maanden, u heeft er ongetwijfeld al over gelezen, was het overlijden van Kasparjan net voor de jaarwisseling. Ter herinnering geef ik in deze *EBUR* een overzicht van recente prijswinnende studies van deze fameuze componist.

Onze vaste schrijvers, zoals Wouter Mees en Harm Benak, hebben dit nummer weer goed hun best gedaan. Dat geldt niet voor de rest van de ARVES-leden! Ik doe een klemmend beroep op uw geweten voor meer medewerking, anders loopt het niet goed af met *EBUR*. Ook onze Vlaamse leden mogen best (weer eens) wat insturen!

Hoe moeilijk het verzamelen van eindspelstudies is, bewijst Alain Pallier. Wie na het lezen van zijn artikel denkt: 'zie je wel, altijd de originele bron raadplegen', heeft natuurlijk groot gelijk. Maar aan de andere kant rijzen mij de haren weer ten berge als ik erin denk hoeveel fouten ikzelf in de originele bronnen zag.

(Ook) met de nog steeds toeneemende rekensnelheid van de computers wordt de laatste tijd weer flink progressie geboekt in

de speelsterkte van de schaakprogramma's. Toch is er, in tegenstelling tot de bij de (orthodoxe en heterodoxe) problemen, nog geen betrouwbaar testprogramma voor eindspelstudies. Weliswaar worden met partij-schaakprogramma's regelmatig bugs in diverse eindspelstudies gevonden, maar dat moet beter kunnen! Als we ons voor het gemak even tot winst-studies beperken, zou een speciaal studie-algoritme, dat stellingen alleen toetst op 'uit' zijn (dus basale eindspelkennis bezit), het aantal voor de computer te behappen plies aanzienlijk opschroeven.

Omdat nota bene al her en der wordt gesproken over 'componerende computers', en de schaakcomputer-goeroes al links en rechts een oogje laten vallen op schaak-restgebieden, maar van concrete resultaten geen sprake is, kan het geen kwaad de helpende hand toe te steken. Ook de heren Buijs en Hendriks riepen in het verleden al eens programmeurs op om het mysterie van de corresponderende velden eens onder handen te nemen (zelfs buiten de pionne-eindspelen!). De theoretische schaakkennis-systematiek lijkt mij door de experts al

goed uitgewerkt. Wie dat niet gelooft, leze bijvoorbeeld het artikel 'Drie in één' in dit tijdschrift.

Me dunkt dat op z'n minst drie aio's op de eindspelstudie moeten kunnen promoveren. Projecten:

eindspelstudie-testprogramma, corresponderende-velden-programma en eindspelstudie-compositie-programma. Mijn aanbod: teststellingen aanleveren uit mijn database.

Ook op Internet zien we de schaakcompositie voorzichtig terrein winnen. Er is een prachtige Retro-homepage (met bijvoorbeeld de nieuwste Retro-stellingen uit 'de' tijdschriften), en ook de eindspeldatabases van Thompson (en anderen!) staan inmiddels on-line. Binnen ARVES wordt gewerkt aan het maken van een homepage. Zodra er wat meer concreets bekend is laat ik u het weten. Iedere ARVES-internetter kan, nee moet, mij E-mailen (haroldh@pi.net) voor vragen of aanvullende informatie.

Kopij voor de volgende *EBUR* moet op **1 juni** bij mij aanwezig zijn. U schrijft toch wel een stukje? Prima!

'And the first Prize winner is....?'

by Alain Pallier

Recent articles in EBUR showed a great attention paid to exactness: too often, books repeat wrong sources or references. Seeking for the truth means finding (or trying to find) the genesis of these mistakes. A good example of what can be done is given by the result of some search about the second study tourney organized by the french chess magazine *La Stratégie*, just before the first world war (1912-1914). This tourney was a very important one and many of the prize-winner studies are quoted and reprinted in classical anthologies. But when you attentively look at these books, you see that there are significant differences. My curiosity was aroused by the pages devoted to that tourney in Bondarenko's book (*Razvitie Shakhmatnogo Etyuda*, Kiev 1982): the *La Stratégie* award there contains one major mistake and, when I tried to verify in other books, I came upon other mistakes. Compare yourself:

Award reconstructed from 1234 (Sutherland & Lommer)

1	Pr	Rinck	(#1020)
3	Pr	Lazard c4a8	(#744)
4/5	Pr	Kosek c3c7	(#267)
4/5	Pr	Mann a8a4	(#1029)
6	Pr	Lazard a8a6	(#783)
7	Pr	Lazard e5g4	(#493)
8	Pr	Kleindist	(#996)

9	Pr	Kosek d2f4	(#1087)
10	Pr	Moravec	(#453)
		Lazard f8h6	(#1190)
		Daniel	(#1207)
- (these two last studies are given without any identification of reward)
mentions	Rossi	(#1190)
	Daniel	(#1207)

Award reconstructed from Kasparyan's books

1	Pr	Rinck	(#2240/2545)
4/5	Pr	Mann a8a4	(#2345/2500)
6	Pr	Lazard a8a6	(#1766/2500)
7	Pr	Lazard e5g4	(#1573/2500)
7	Pr	Mann a6c3	(#2346/2500)
8	Pr	Kleindist	(#2063/2545)
9	Pr	Kosek d2f4	(#2347/2545)
9	Pr	Moravec	(#364/555)
- mention Karstedt (#1030/1338)
Pr	Lazard b1c4	(#409/2500)
Pr	Villeneuve-Escaplon	(#668/2500)
Pr	Rossi	(#1829/2500)
Pr	Mouterde	(#650/2500)

Award in Bondarenko (Razvitie Shakhmatnogo Etyuda)

1	Pr	Rinck	(#78)
2	Pr	Lazard b1c4	(#79)
3	Pr	Lazard c4a8	(#80)
4/5	Pr	Kosek c3c7	(#81)
4/5	Pr	Mann a8a4	(#82)
6	Pr	Lazard a8a6	(#83)
7	Pr	Mann a6c3	(#84)
8	Pr	Kleindist	(#85)
9	Pr	Kosek d2f4	(#86)
10	Pr	Moravec	(#87)
11	Pr	Lazard f8h6	(#88)
12	Pr	Daniel	(#89)

mentions	Karstedt	(#90)
	Villeneuve-Escaplon	(#91)

The tables show that many differences exist: in fact none of these awards (complete or not) is exact! The actual award, given in the supplement of *La Stratégie*, april 1914, was:

1	Pr	(200 francs)	not awarded
2	Pr	(150 francs)	H.Rinck
3	Pr	(100 francs)	F.Lazard
4/5	Pr	(45 francs)	V.Kosek
4/5	Pr	(45 francs)	C.C.W.Mann
6	Pr	(honorary)	F.Lazard
7	Pr	(honorary)	C.C.W.Mann
8	Pr	(30 francs)	V.Kosek
9	Pr	(honorary)	F.Lazard
10	Pr	(25 francs)	J.Moravec
11	Pr	(honorary)	F.Lazard
12	Pr	(20 francs)	A.W.Daniel
1	m	(10 francs)	
		Cte J de Villeneuve-Escaplon	
2	m	(10 francs)	G.de Rossi
3	m	(10 francs)	M.Karstedt
4	m	(10 francs)	R.Goubeau

Special prizes: M.M Kleindist, Kosek (for his 4/5 Pr) and Lazard (for his 3 Pr), each of them receiving 25 francs.

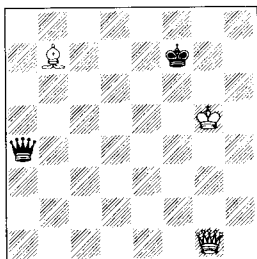
The reason why the first prize (i.e. money) was not awarded is that the first prize in the preliminary award, a study by E.Holm, was finally proven to be incorrect (second solution) after an incredibly long debate. Therefore, it was decided that the 200 francs sum would be put aside for a further tourney. For a similar reason, the number of prizes was brought to 12, because composers who had several honoured studies could get only

one financial reward, the rest becoming 'honorary' rewards. First of all, Rinck gave himself first prize! In his 1919 collection, his study (I) is #19 and bears the following mention: *1er resp 2ème prix, Concours la Stratégie 1912-4*; in the 1927 collection, the study is #21 and is from now on *1st prize*, as it is in all anthologies that were consulted (information given by Dr.J.Mennerat).

Sportingly speaking, after the disqualification of Holm's study, there was no longer any study ahead in the award, but was this a sportsmanlike attitude? (his study had been criticized as imperfect in the comments made for each study entered in the tourney: I think that the decision of not giving it the first prize was well thought-out). Most of the other competitors kept their place..., in particular F.Lazard who had no less than 3 prize-winning studies.

I H.Rinck [+4010.00g5f7]

La Stratégie 1912

White to play and win

The solution given here is the main line only (for a more com-

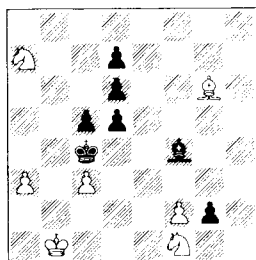
plete analysis of this study: see Chéron *Lehr und Handbuch*, volume 3, #1379).

Solution: 1. ♖c5!! ♜e6 2. ♙c8+ ♜f7 3. ♙f5!! ♜h3 4. ♖c7+ ♜f8 5. ♖d8+ ♜f7 6. ♙g6+ ♜g7 7. ♖e7+ ♜g8 8. ♜h6 ♜h3+ 9. ♙h5 and wins.

Did Bondarenko 'invent' a second prize attributed to F.Lazard (II) because there was a 'hole' in the award? This study was actually entered in this tourney (no. 16) by F.Lazard but was not honoured. The same study is in Kasparyan's *2500 Finales* with the 'Premio' mention.... Where did he find such an award? The mystery remains (I found no explanation for the other fanciful 'premios' given in *2500*: studies by Rossi and Villeneuve-Escaplon were honourable mentions; Mouterde's entry was left unhonoured).

II F.Lazard [+0042.35b1c4]

La Stratégie 1912

White to play and win

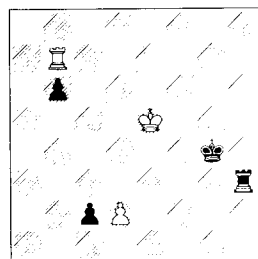
1. ♙c3+! ♜xe3 2. ♖c2 d4 3. ♜f7+ d5 4. ♙g6 dxc3 5. fxe3 d4 6. ♜f7+ d5 7. ♙g6

dxc3 8. ♙d3+ ♜d4 9. ♙e6 mate.

Lazard is also concerned by the next problem in the award: in Lommer - Sutherland, and in Kasparyan, Lazard got another prize for a study (III) published in the same year (september 1912) in *La Stratégie* but before the publication, in supplements, of the entries for the tourney. Dedrle, in his 1925 book *Studie* reproduced this study with the '7th prize' mention and after him, all the eastern authors followed this wrong indication. Only Chéron is right (see *Lehr und Handbuch*, volume 1, no. 400).

III F.Lazard [=0400.12e5g4]

La Stratégie 1912

White to play and draw

Dedrle quotes this one with a black Rook on h6, but, as it was pointed out in *Schachwort*, february 1914, Black can win:

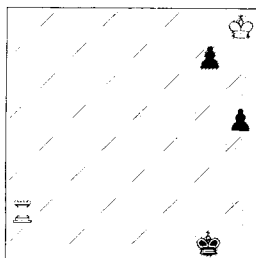
1. ♖g7+ ♜h3 2. ♖g1 ♖c6 3. ♖c1 b5 4. d4 b4 5. d5 ♖c8 6. d6 b3 7. d7 ♖d8.

Solution: 1. ♖g7+ ♜f3 2. ♖c7 ♖h5+ 3. ♜d4 ♖c5 4. ♖xc5 bxc5+ 5. ♜d3!

Moravec's famous study (IV) is also generally known as having won the 9th prize (in most of the secondary sources, also in Harold's database [HvdH: this was corrected after I consulted the primary source!]). Maybe Moravec thought that if Rinck had the 'right' to have his study ranked one step higher, he could do the same thing. In Dadrle's 1925 book, Moravec's study is #98 and bears the mention: 9th prize.

IV J.Moravec [+0100.02h8g1]

La Stratégie 1912

White to play and win

(for a discussion about the correctness of this study [4...g5!], see *EBUR*, may 1992, pp 5-6).

1.♙h7! h4 2.♜g6 h3 3.♜g5 h2 4.♜g4 h1♚ 5.♜g3 and White wins.

At last Goubeau's study was omitted because it contains a dual.

As it can be seen, many mistakes are concentrated in Kasparyan's books, especially in his first anthology in Spanish. A large part of the mistakes in Akobiya's books 4232 and 4492 come from Kasparyan's 2500 *Finales* (does anyone know why a soviet author publishes a book in a foreign language and in Argentina?). Authors of massive anthologies cannot verify every source, of course. Such verifications mean that you get a photocopy of the preliminary and of the final awards. In the field of the over-the-board game, the american erudite J.Gaige com-

plied all the chess tournament tables until 1930. His four-volume work is inestimable for chess fans: a similar work for the study tourney would be welcomed.

References

- Bondarenko: *Razvitie Shakhmatnogo Etyuda*, Kiev 1982.
- Dadrle: *Studie*, Praha 1925.
- Kasparyan: 2500: 2500 *Finales*, Volume 1 and 2, Buenos-Aires 1963.
- Kasparyan: 2545: *Shakhmatnye Etyudy (Dominatsya)*, volume 1 and 2, Erevan 1972 and 1974.
- Kasparyan: 555: 555 *Etyudov Miniatur*, Erevan 1975.
- Kasparyan: 1338: *Sila Peshki*, Erevan 1980.
- Sutherland & Lommer: *1234 Modern Endgame Studies*, London 1938, New York 1968.

Classic Cooking - remark

by Jürgen Fleck

I cannot claim originality to the cook of Korolkov's 2nd Prize, *Shakhmatny Listok* 1930 (see *EBUR* 1995/4).

Mr. Pallier informed me that the same defect was pointed out by

Prof. Zoilo Caputto in the magazine *Ajedrez de Estilo*, April 1989, p. 293. Moreover, I stumbled across *Shakhmaty v SSSR*, June 1961, p. 182, where the same cook was pointed out by

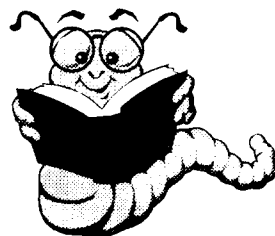
reader V. Naumov. My only excuse for overlooking the latter is that it was not published in the studies column.

ARVES-uitgaven

door Ton van Oosterhout

De volgende boeken of clubbladen zijn nog leverbaar. Bij bestelling van het boek *Endgame Study Composing in the Nether-*

lands worden geen portokosten in rekening gebracht, bij de andere boeken/tijdschriften wel.

<i>Endgame Study Composing in The Netherlands</i>	f 35,-
<i>Carel Mann</i>	f 10,-
<i>Chess Men in the Endgame Study 1-3</i>	f 15,-
<i>Eindspelkunst (Jan H. Marwitz)</i>	f 35,-
<i>Over Zetdwang</i>	f 10,-
<i>Reciprocal Stalemate (Selman, nog enige exemplaren)</i>	f 22,50
<i>Chess Endgame Studies A.P. Gulyaev - A.P. Grin</i>	f 22,50
<i>EBUR 1e jaargang 1989 4 nummers</i>	f 10,-
<i>EBUR 2e jaargang 1990 4 nummers</i>	f 10,-
<i>EBUR 3e jaargang 1991 3 nummers</i>	f 7,50
<i>EBUR 4e jaargang 1992 4 nummers</i>	f 10,-
<i>EBUR 5e jaargang 1993 4 nummers</i>	f 10,-
<i>EBUR 6e jaargang 1994 4 nummers</i>	f 10,-
<i>EBUR 7e jaargang 1995 4 nummers</i>	f 10,-

De boeken kunnen besteld worden bij bovengetekende (adres: Max Havelaarlaan 341, 1183 LW Amstelveen) en zullen met nota worden toegestuurd. Daarmee kunt U het verschuldigde bedrag overmaken op postgiro 54095 ten name van ARVES, Laren.

Herhalings oefeningen

door Wouter Mees

De serie "Welke zet ging vooraf?" had vooral betrekking op de compositie van studies met een pikant slot. Het aan dit slot voorafgegane spel leek dikwijls "toevallig" te zijn. De nu volgende beschouwingen gaan over studies waarbij het vertoonde spel centraal staat.

Een belangrijke categorie wordt gevormd door de zogenaamde "systematische manoeuvres".

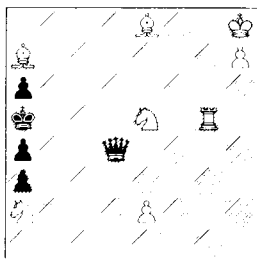
Naast deze naam komt men ook wel "geometrische manoeuvres" tegen, al dekken deze begrippen elkaar niet helemaal. Een enkele maal ziet men de naam "romantische ideeën", maar die draagt natuurlijk niet bij tot een beter begrip. "Herhaling" dat is het wezenlijke kenmerk van deze categorie studies. Overal in de kunst is "herhaling" een belangrijk element. Dat het-

zelfde motief meermalen ten tonele gevoerd wordt bevredigt blijkbaar ons esthetisch gevoel. Let wel, geen identieke herhaling, zoals een sjabloon op een behang. Dat zou maar vervelen. Nee, herhaling met een kleine - blijkbaar essentiële - wijziging. "Thema en Variaties", ons welbekend uit de muziekwereld. "Symmetrie" in de beeldende kunst, dat is herhaling van een

menet door spiegeling of rotatie. Welke architect ziet zijn schepping niet graag weerspiegeld in een vijver?

Bij de schaakkunst is het al niet anders. Twee- of driezettige schaakproblemen bevatten als hoofdinhoud meestal enkele varianten die op elkaar gelijken. Die ongeveer hetzelfde vertonen doch nu juist niet identiek zijn. Dit vertelt niets over de thematische inhoud. Integendeel, een onafzienbare reeks van thema's is in de loop der jaren volgens deze succesformule gerealiseerd. Een willekeurig voorbeeld (met enige moeite opgespoord!) is op Diagram nr. 1 te zien. Driemaal zoekt de witte Koning met zorg een veld uit, zodat een wit stuk ontpend en aldus geactiveerd wordt.

F.Sackmann 1920

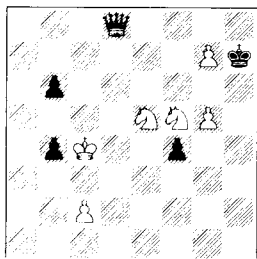
Mat in drie zetten

1. ♖g7
1... ♜c3 2. ♖g8
1... ♜b2 2. ♖h6
1... ♜a1 2. ♖f8

In tegenstelling hiermee is er bij studies veelal slechts één hoofdlijn; een kleine minderheid bevat neer dan één thematische

variant. Toch staat ook bij studies (en hetzelfde geldt voor "meerzetten") de herhaling in vele gevallen centraal. Maar dan naast elkaar, in parallel verlopende varianten, doch achter elkaar, in serie binnen een zettenreeks. Zie Diagram nr. 2, een compositie met een aan nr. 1 verwant thema. Herhaalde penning gevolgd door ontpenning van een stuk. Systematisch, zeker. Maar "geometrie" is ver te zoeken. Of ziet men in de mars van ♖♗ en ♖♘ zo iets als een slakkehuis?

A.P.Kazantsev 1e prijs 64, 1935

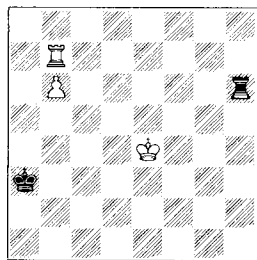
Wit aan zet wint

1.g6+ ♜g8 2. ♖c6 ♜c7 3. ♖b5
♜d7 4. ♖xb6 ♜c6 5. ♖c7 ♜c4
6. ♖d6 ♜a6 7. ♖c5 ♜c8 8. ♖e7+

Hoewel over dit onderwerp diverse artikelen zijn verschenen, ook in *EBUR*, zijn tot dusverre slechts deelgebieden in kaart gebracht. Tot een compleet overzicht is het nog nooit gekomen. Ook bij Rueb niet. Wel komt in deel I van *De Schaakstudie* het begrip "echo" ter sprake. Maar dit heeft dan toch meer betrekking op de herhaling van een stelling dan van een zet of zet

tenreeks. De voorbeelden van systematische manoeuvres liggen verspreid over de vijf delen. In het volgende artikelje wordt wat dieper op deze materie ingegaan. Maar eerst wordt de lezer aan het denken gezet. Wat komt voor herhaling in aanmerking? En in welke vorm? Nogmaals, net als bij de parallelle varianten van een tweezet zegt "herhaling" op zich zelf niets over de thematische inhoud. Er is eigenlijk maar één beperking: Het voor herhaling in aanmerking komende motief moet "in zijn eigen staart bijten". D.w.z. dat de stelling vóór het motief, terug moet keren na het motief in een andere gedaante. Raadselachtige taal? Misschien helpt één sprekend voorbeeld de lezer op weg. Zie Diagram nr. 3, een beroemde studie van Grigorjev.

N.D.Grigorjev 1e prijs *Sjachmaty w* SSSR, 1938

Wit aan zet wint

1. ♖a7+ ♜b4 2.b7 ♖b6 3. ♖d4
♖d6+ 4. ♖e5 ♖b6 5. ♖a1 ♜c3
6. ♖c1+ ♜b2 7. ♖c7 ♜b3 8. ♖d5
♜b4 9. ♖c1 ♜a3 10. ♖a1+ ♜b2
11. ♖a7 ♜b3 12. ♖c5
Gaarne reacties
(wordt vervolgd)

Het beste van teletext

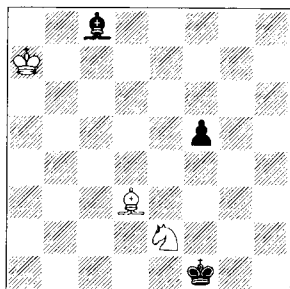
door Harm Benak

In deze nieuwe rubriek zullen in het vervolg zes studies staan, die de afgelopen drie maanden op teletext hebben gestaan. De zes zijn door mij gekozen, omdat ik

ze de leukste vond. Heeft U ook nog een aantal studies liggen, waarvan U denkt dat die absoluut op teletext moeten? Stuur ze dan op naar:

Harm Benak
Hogewoerd 40-a
2311 HN Leiden

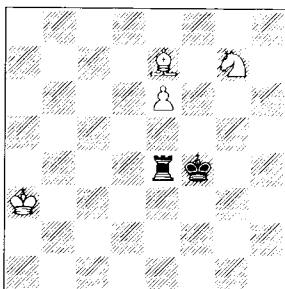
H.Rinck [+0041.01a7f1]
El Noticiero 1926

1) Wit speelt en wint

Wit heeft een gevaarlijk aftrekschaak, maar daar moet hij niet te snel gebruik van maken. **1. ♖b8!** ♔d7 **2. ♖c7!** ♔e8 Na andere loperzetten gaat de looper altijd verloren. **3. ♖d8** ♔f7 **4. ♖e7** ♔g8 **5. ♖f8** ♔h7 **6. ♖g7** en de looper gaat verloren. Een voorbeeld van een "winnende-wandel-koning".

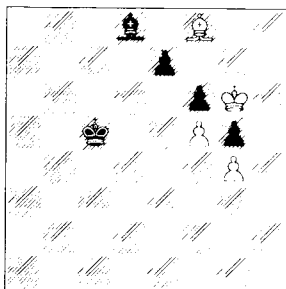
H.Rinck [+0311.10a3f4]
De Schaakwereld 1938

2) Wit speelt en wint

(eind van studie) **1. ♖f6?** faalt op **1... ♜xe6** **2. ♖xe6+** ♜f5 en zwart wint een stuk terug. Of **1. ♖d8?** ♜e5 **2. e7** ♜d6 **3. e8** ♜xe8 **4. ♖xe8+** ♜d7 en zwart wint zijn stuk afweer terug. **1. ♖h4!** ♜g4 **2. ♖d8!** ♜f4 Nu werkt ♖d8 wel, omdat de zwarte koning te ver weg staat! **3. e7** en gevolgd door promotie. Lastig, maar het naspelen waard.

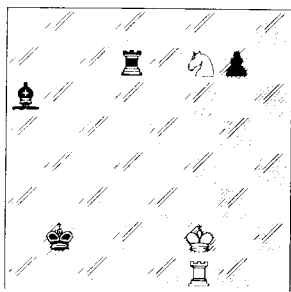
W.Jewreinow [+0040.23g6c5]
Sjachmaty w SSSR 1970

3) Wit speelt en wint

(einde van studie) Pion e7 is zwart's achilleshiel, en daar gaat wit dus op af. **1. ♖f7!** ♜d6 Zwart lijkt precies op tijd, maar... **2. ♖xe7+** ♜xe7 **3. ♖e8!** en zwart is uitgepraat. Hij verliest zijn looper en daarna het eindspel. Zeer verrassend!

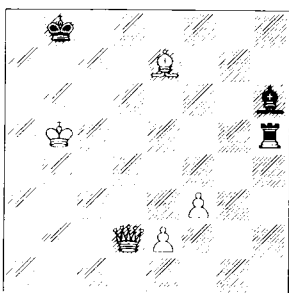
A.Wotawa [=0431.01f2b2]
Osterreichische Schachzeitung 1952

4) Wit speelt en maakt remise

Beide stukken van wit staan in. Na 1.♖g5? ♗xf1 2.♗xf1 staat wit verloren. 1.♖e5 ♗d2+ (1...♗xf1? 2.♗xd7 en remise) 2.♗e3 ♗e2+ 3.♗d4 ♗xe5! Nu lijkt wit echt verloren te staan, maar hij heeft een verbluffende zet: 4.♗f6!! gxf6 pat. Geniaal. Op 4...♗a5 5.♗g6 en 6.♗xg7 met remisestelling.

D.Gurgenidze [+1340.20b5b8]
Thèmes-64 1974

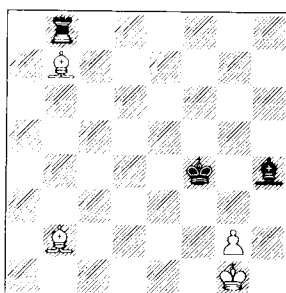

5) Wit speelt en wint

(einde van studie) Wit staat schaak, maar op een ♗-zet volgt ♗xd2 en wit verliest. Dus...

1.♖g5! ♗xg5+ 2.♗a4 ♗g4+ Dezelfde truc als zonet, maar 1 rij lager. 3.f4! ♗xf4+ 4.♗b3 ♗f3+ Alweer dezelfde truc, 1 rij lager. 5.e3! ♗xe3+ 6.♗e2 wint, want zwart heeft geen goede aftrekaanval. De systematische beweging van de zwarte toren is fascinerend!

A&K.Saritsjev [=0350.10g114]
3.hm 64 1929

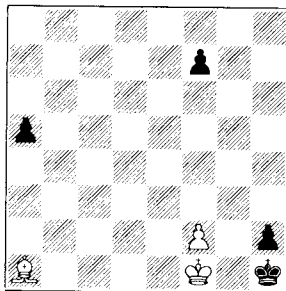

6) Wit speelt en maakt remise

Beide witte lopers staan in, en de witte koning staat ook niet al te best. 1.♖e1+ lijkt reddend, maar na 1...♗g3! 2.♖e4 ♗e8! stort wits stelling alsnog in elkaar. 1.g3+ ♖xg3 Op 1...♗g3? volgt 2.♖e5+ en 3.♗xb8. 2.♖c1+ ♗g4 Nu volgt een briljante finish: 3.♖h1!! ♗b1 4.♗g2!! ♗xcl pat.

Er is weer een studie door een oplettende kijker van teletext gekraakt. Het gaat om de volgende:

F.Bondarenko [+0010.13f1h1]
Suomen Shakki 1962

7) Wit speelt en wint

Bedoelde oplossing: 1.♖f6! a4 2.f3! a3 3.f4 a2 4.f5 a1♗+ 5.♖xa1 f6 6.♖e5 fxe5 7.f6 e4 8.f7 e3 9.g8♗ en wint.

Gevonden zijvariant: 2.f4! a3 3.f5 a2 4.♗f2 a1♗ 5.♖xa1 f6 6.♖e5 fxe5 7.f6 e4 8.f7 e3+ 9.♗xe3 ♗g2 10.f8♗ en nu staat wit gewonnen. De ontdekker van deze variant, W.Penninck uit België (onlangs lid geworden van ARVES), staaft dit met een variant die hij van een CD afhaalde die het eindspel van ♗+♗ tegen ♗+♗ bevatte. Volgens mij heeft hij gelijk. Wie biedt er meer?

DRIE IN ÉÉN

Een uitbreiding van de Clarke-tabel

door Hans Buijs en Rolf Hendriks

1. Inleiding.

De Clarke-tabel, nog onlangs toegelicht op een bijeenkomst van ARVES, is het resultaat van een methode om in stellingen met toegevoegde velden op grond van een gering aantal gegevens voor elke positie van de betrokken stukken te bepalen of, en in hoeveel zetten, wit (W) aan zet wint, dan wel zwart (Z) aan zet verliest. Voor meer bijzonderheden verwijzen we naar onze publikaties in *EBUR* en het boek (*Spiegelen Springen Schuiven Draaien. Een bijdrage tot de theorie der toegevoegde velden*). In dat boek stellen we vast, dat de methode ook voor andere dan

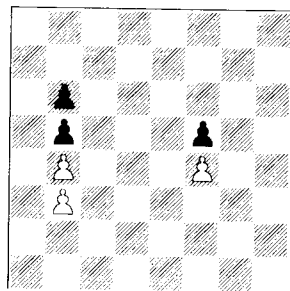
pionnenstellingen werkt, en dat het in principe mogelijk is een variant te bedenken die inplaats van twee (W wint of W wint niet) alle drie de denkbare uitlagen (W wint, Z wint, remise) laat zien. Voornaamste struikelblok wat het laatste betreft was het vinden van een geschikte stelling voor de demonstratie. In het boek noemen we de stelling van Réti [$W\text{♟}h8\ c6\ Z\text{♞}a6\ h5$]. Deze stelling heeft weinig stukken, maar daardoor heel veel mogelijke posities voor die stukken. Als we voor het gemak uitgaan van veertig posities voor elke koning, drie voor de witte

pion en vijf voor de zwarte pion, dan geeft dat 120 combinaties voor W en 200 voor Z. De tabel heeft dan 24.000 kruispunten, waarbij voor elk kruispunt moet worden nagegaan, aan welke andere kruispunten het grenst. Daar we geen van beiden een fabrikant van behangpapier onder onze kennissen tellen, hebben maar afgezien van uitwerking. Kort geleden, op een slaperige vrijdagmiddag, geschiedde echter een klein wonder: we vonden een demonstratiestelling met ten hoogste 400 kruispunten.

2. De stelling.

Uitgangspunt was een stelling met twee pionnen, op e4 en e5. De bekende zeldwangposities (beide koningen vallen de vreemde pion aan en dekken hun eigen kleine jongen; wie aan zet is verliest) zagen er veelbelovend uit. Maar het is niet altijd fataal om de pion te verliezen: als de verdediger de oppositie inneemt, wordt het alsnog

remise. Nu staat het erg onhandig dan maar te stellen, dat wie de pion van de ander slaat dus wint, of bijvoorbeeld de eerste en achtste rij van het bord te zagen. Er moet dus materiaal bij, liefst zonder dat dat tot nieuwe varianten leidt. Zo ontstond de volgende stelling:

Slaan van de f-pion is nu voldoende voor winst. Door het speelterrein te beperken tot de

rechthoek d6-h6-h3-d3 sluiten we irrelevante posities als $W\text{♟}h1$, $Z\text{♟}a3$ uit. Onder deze

voorwaarde hebben de b-pionnen geen invloed op de strijd.

3. De methode.

Om te beginnen bepalen we het onderzoeksterrein, dus de rechthoek d6-h6-h3-d3. Dat geeft een matrix van $20 \times 20 = 400$ kruispunten. Maar de stelling is symmetrisch: iedere positie komt eigenlijk vier keer voor. Zo is $W\text{♟}f6$, $Z\text{♟}d6$ gelijk aan $W\text{♟}f6$, $Z\text{♟}h6$, maar ook (met verwisselde kleuren) aan $W\text{♟}d3$, $Z\text{♟}f3$ en $W\text{♟}h3$, $Z\text{♟}f3$. De transpositieformules zijn:

1. oorspronkelijke combinatie (bijvoorbeeld f6, d6).
2. verander d>h, e>g, f>f, g>e, h>d (f6, d6>f6, h6).
3. verwissel de posities (f6, d6>d6, f6) en verander g>3, 5>4, 4>5, 3>6 (d6, f6>d3, f3).
4. pas 2. toe op het resultaat van 3. (d3, f3>h3, f3).

Als beide koningen op de f-lijn staan geeft spiegeling geen nieuwe combinatie. In andere gevallen geeft kleurverwisseling geen nieuwe stellingen (bijvoorbeeld e5, g4). Juich echter niet te vroeg, want deze formules maken de tabel niet kleiner: voor elke transpositie van d3, h6 is de volledige matrix nodig. Toch zijn ze handig als controle. Vergeet niet, dat bij het verwisselen van de kleuren (stap 3. en 4.) ook de uitslag omdraait. Een computer zou uiteraard elk ge-

vonden gegeven onmiddellijk kunnen transponeren. Maar het menselijk brein zal ongetwijfeld fouten in viervoud produceren.

Als de matrix klaar is, kunnen de illegale posities worden gemarkeerd, inclusief de illegale posities met $W\text{♟}$ op f4 en $Z\text{♟}$ op f5. Dat zijn er liefst 194. Vervolgens markeren we de gewonnen posities. Dat zijn de legale posities met $W\text{♟}f4$ (W+) en $Z\text{♟}f5$ (Z+). Dit levert nog een (klein) voordeel boven Clarke op. In zijn methode is elke positie waarin W aan zet dichter bij een bepaald doel is dan Z, een winstpositie, ook al duurt het nog een onbepaald aantal zetten voor W dat doel daadwerkelijk bereikt.

Voor het eigenlijke invullen kan beginnen is het raadzaam voor elke combinatie een overzicht te maken van alle aangrenzende combinaties, verdeeld in W en Z. Zo grenst aan de combinatie d6, f6 ofwel d5, e6 (W), ofwel g6, d6 (Z). Aan de gewonnen posities ging uiteraard alleen een zet van de winnende partij vooraf.

Posities die grenzen aan een winstpositie leveren de winnaar het getal 1 op, dus op het kruis-

punt van f6, d6 komt 1..., op het kruispunt van d3, f3 komt ...1 te staan. Vervolgens onderzoeken we voor alle nog niet gemarkeerde posities, of er tenminste één zet is die niet resulteert in een voor de tegenstander gewonnen positie. Ontbreekt zo'n zet, dan krijgt de onderzochte positie voor de verliezer het getal (1) (verliesgetallen altijd tussen haakjes). Bijvoorbeeld d6, e4 grenst voor W alleen aan e6, e4. Daar staat al ...1, dus bij d6, e4 komt (1).. te staan.

Nu krijgen alle nog niet gemarkeerde posities van waaruit een positie bereikbaar is waarin de tegenstander aan zet verliest, het winstgetal 2. Zo grenst e6, g6, met de markering ..(1), voor W aan d6, g6/d5, g6/e5, g6. Op die kruispunten vullen we dus 2.. in.

Op dezelfde manier gaan we verder, van 2 naar (2), van (2) naar 3, van 3 naar (3), van (3) naar 4, van 4 naar (4) en van (4) naar 5. Wanneer geen nieuwe getallen meer kunnen worden ingevuld, resulteren de plaatsen waar nog steeds niets staat in remise, hetzij met W aan zet (0..), hetzij met Z aan zet (...0), of altijd (00).

4. De tabel.

Er is absolute zetdwang, wanneer een kruispunt twee verliesgetallen toont, zoals e5, g4. Verder is er relatieve zetdwang in alle posities waarin het verliesgetal groter is dan het winstgetal, bijvoorbeeld e6, g6 = 2(1). Z aan zet verliest de pion meteen, maar W aan zet krijgt

hem pas na ♖e5. Twee lange varianten ter controle, vanuit h3, d6 = 55. Eerst met W aan zet:

1. ♖h4 3 (4) ♜d5 44
2. ♜h5 3 (3) ♜d4 33 (of ♜d6)
3. ♜g6 1(2) ♜e4 21
4. ♜g5 (1)(1) ♜...
5. ♜xf5 en wint.

En met Z aan zet:

1. ... ♜d5 (4) 3
2. ♜h4 44 ♜d4 (3) 3
3. ♜h3 (3) 3
(of ♜h5, als boven)
4. ♜g3 (1) 2 ♜e3 (1) 2
5. ♜... ♜xf4 en wint.

5. Slot.

Het blijft natuurlijk een hele klus stellingen op deze manier te bewerken. Vooral als ze wat ingewikkelder worden, terwijl het nut dan juist toeneemt. Anderzijds is het een waardevolle

denkcoëfening, terwijl het aardig is om te zien, hoe de bewering van Grigorjev, dat iedere stelling zal blijken te berusten op het principe van de toegevoegde

velden, steeds meer bewaarheid wordt.

Arnhem, 15 september 1995

W/Z	d6	e6	f6	g6	h6	d5	e5	f5	g5	h5
d6	-	-	3(2)	2(3)	3(3)	-	-	-	-	3(3)
e6	-	-	-	2(1)	1(2)	-	-	-	-	1(2)
f6	1(1)	-	-	-	1(1)	1(2)	-	-	-	1(2)
g6	1(2)	(2)1	-	-	-	1(2)	-	-	-	-
h6	3(3)	2(3)	3(2)	-	-	3(3)	-	-	-	-
d5	-	-	3(2)	2(3)	3(3)	-	-	-	-	3(3)
e5	-	-	-	2(1)	1(2)	-	-	-	-	12
f5	W+	-	-	-	W+	W+	-	-	-	W+
g5	1(2)	2(1)	-	-	-	12	-	-	-	-
h5	3(3)	2(3)	3(2)	-	-	3(3)	-	-	-	-
d4	00	00	30	2(4)	3(4)	-	-	-	-	44
e4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
f4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
g4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
h4	3(4)	2(4)	30	00	00	44	-	-	-	-
d3	00	00	00	55	55	00	-	-	-	(4)3
e3	00	00	00	55	55	00	-	-	-	(4)2
f3	00	00	00	00	00	03	-	-	-	03
g3	55	55	00	00	00	(4)2	-	-	-	00
h3	55	55	00	00	00	(4)3	-	-	-	00

W/Z	d4	e4	f4	g4	h4	d3	e3	f3	g3	h3
d6	(2)2	(1)1	Z+	21	33	22	21	(2)1	(2)1	33
e6	12	(1)1	Z+	21	1(2)	12	11	11	11	1(2)
f6	1(2)	21	Z+	21	1(2)	1(2)	11	11	11	1(2)
g6	1(2)	21	Z+	(1)1	12	1(2)	11	11	11	12
h6	33	21	Z+	(1)1	(2)2	33	(2)1	(2)1	21	22
d5	-	-	Z+	21	33	2(2)	21	(2)1	(2)1	33
e5	-	-	-	(1)(1)	12	1(1)	1(1)	12	12	12
f5	W+	-	-	-	W+	W+	W+	W+	W+	W+
g5	12	(1)(1)	-	-	-	12	12	12	1(1)	1(1)
h5	33	21	Z+	-	-	33	(2)1	(2)1	21	2(2)
d4	-	-	Z+	21	3(3)	-	-	(2)1	(2)1	(3)3
e4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
f4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
g4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
h4	(3)3	21	Z+	-	-	(3)3	(2)1	(2)1	-	-
d3	-	-	Z+	(2)1	(3)3	-	-	(1)1	(2)1	(3)3
e3	-	-	-	(1)2	(3)2	-	-	-	(1)2	(3)2
f3	(2)3	-	-	-	(2)3	(2)3	-	-	-	(2)3
g3	(3)2	(1)2	-	-	-	(3)2	(1)2	-	-	-
h3	(3)3	(2)1	Z+	-	-	(3)3	(2)1	(1)1	-	-

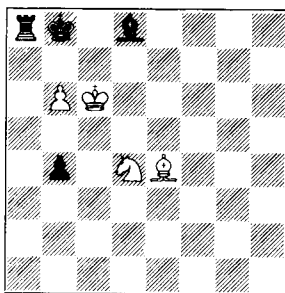
(Un)solved Mysteries

door Harm Benak

Slechts één oplosser deze keer, en dat terwijl iedereen nog wel dubbel zoveel oplostijd als normaal tot zijn beschikking had! Vooruit mensen, dat moet beter kunnen.

Eerst de oplossing van studie 20, met de varianten van P. Pruijt.

F.Amelung [+0341.11c6b8]
Rigaer Tageblatt 1905

20) Wit speelt en wint

1.♖b5! ♜xb6 2.♜xb6 ♠a1

3.♜c6+ ♜a8 4.♜e5+ ♜b8
5.♜b7 ♜c1 6.♜d7 mat, of ♠d1
6.♜c6 mat.

Andere variant: **1...♠a1 2.♜c6+ ♜c8 3.♜f5+ ♜b7 4.♜xd8+ ♜b8**
5.♜c6+ ♜b7 6.♜e4 ♠e1 7.♠d5 ♠d1 8.♜xb4+ ♜b8 9.♜a6+ ♜c8
10.b7+ wint, of 7...♠e8 8.♜xb4 ♜c8 9.b7+ ♜b8 10.♜b6 ♠e6+
11.♜c6+ ♠xc6+ 12.♜xc6 en wit wint ook.

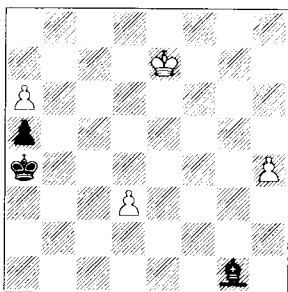
[HvdH: inmiddels heb ik deze studie wel met oplossing in mijn database. Daarbij ook nog de volgende varianten: **1...♜f6**

2. ♖e6+ ♖c8 (2... ♖b7 3. ♖a5++ ♖b8 4. ♖xa8 ♖xa8 5. ♖a6) 3. ♖a7+ ♖b8 4. ♖xa8 ♖xa8 5. ♖a6, of 1...b3 2. ♖c6+ ♖c8 [2... ♖b7 3. ♖xd8++ ♖b8 4. ♖xa8 ♖xa8 5. ♖a6] 3. ♖xd8! ♭a1 4.b7+ ♖c7 5. ♖e6+ ♖b8 6. ♖c5 b2 7. ♖d7+.]

Dan nu studie 19. Deze is afkomstig uit het archief van Rueb, met de aantekening: "door Mr.Oskam op 9 juli 1921 gezonden aan Mr.A.Rueb". Blijkbaar heeft Réti deze studie dus aan Oskam laten zien, en die heeft hem weer aan Rueb laten zien. Hierbij is het dus de vraag of het om een echte studie gaat, of om een aanzet tot. In het laatste geval zou de oplossing wel eens niet kunnen kloppen...

Ik neem eerst de analyse van Pruijt:

**R.Réti [=0030.31e7a4]
bron onbekend 1921**

19) Wit speelt en maakt remise

1. ♖d6 ♖b5 2.d4! ♖xd4 3. ♖d5 ♖f2 4.h5 a4 5.h6 a3 6.h7 ♖d4 7.a7 a2 8.a8 ♖a1 ♖ ♖ 9. ♖xa1 en remise.

Dit lijkt mij de juiste oplossing, maar er is ook nog een zij-variant, die volgens Pruijt als volgt gaat:

1. ♖d6 ♖b5 2.d4! ♖xa6 3. ♖e5 a4 4. ♖b4 en remise.

Dat is natuurlijk juist, maar wat gebeurt er als zwart in plaats van 3...a4, 3... ♖f2 speelt? Ik kwam tot de volgende variant; 3... ♖f2 4.h5 ♖e3 5. ♖e4 ♖b6 6.d5 ♖f4! en wit heeft grote problemen.

Ook 6. ♖d3 ♖h6 7.d5 ♖f8! helpt hem niet. Volgens mij staat wit na 4... ♖e3 verloren. Heb ik daarmee de studie (als het er al een is) gekraakt? Wie het beter weet mag het zeggen.

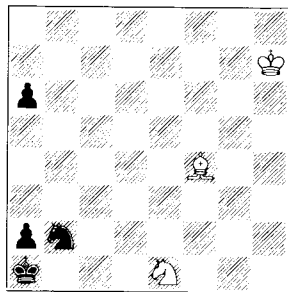
Overigens nog mijn hartelijke dank naar Pruijt. Dankzij zijn goede oplossingen heeft hij mij heel wat gepuzzel bespaart.

[HvdH: zie ook nog mijn varianten in het redactioneel van *EBUR* 1995/4].

Dan nu de twee nieuwe mysteries. Studie 21 is van A. Troitzky, en lijkt mij (niettegenstaande zijn reputatie) zeer gemakkelijk op te lossen. Als u dat doet, zet die oplossing dan op een kaartje, en stuur die gelijk met de oplossing van studie 22 op (auteur onbekend).

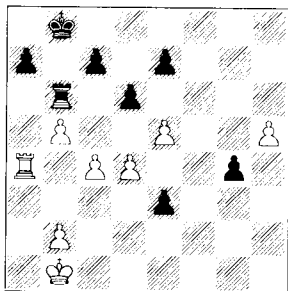
Van die laatste studie snap ik namelijk helemaal niets, dus als het niet teveel moeite is...

**A.Troitzky [=0014.02h7a1]
bron onbekend 1922**

21) Wit speelt en maakt remise

**onbekende componist
[+0400.66b1b8]
Sydsvenska Dagbladet
Snällposten 1913**

22) Wit speelt en wint

**Harm Benak
Hogewoerd 40-A
2311 HN Leiden.**

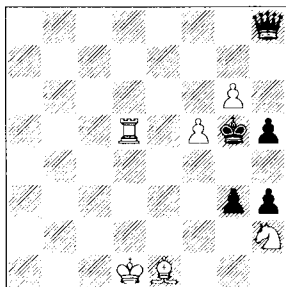
In Memoriam G.Kasparjan

door Harold van der Heijden

Op 27 december 1995 overleed een van de allerbeste, zo niet de beste, studiecomponisten van deze eeuw, en dus aller tijden, Gihenrik Moissejewitsj Kasparjan. Bovendien publiceerde hij vele boeken, en was zijn gigantische eindspelstudie-verzameling fameus. Gelukkig heb ik vernomen dat zijn zoon zich over die verzameling heeft ontfermd en bovendien het werk zal voortzetten.

Ongetwijfeld zullen de komende maanden vele *in memoriams* verschijnen in alle tijdschriften die de eindspelstudie serieus nemen. Kasparjan's *curriculum vitae* kunt u het beste daar nalezen. Mijn meest relevante bijdrage om de herinnering aan deze gigant hoog te houden is een bloemlezing van die studies (indien onder zijn 544 studies in mijn database) waarmee hij de afgelopen tien jaar een prijs won. Tot mijn verbijstering was dat aantal relatief laag t.o.v. zijn gebruikelijke prestaties in de jaren daarvoor!

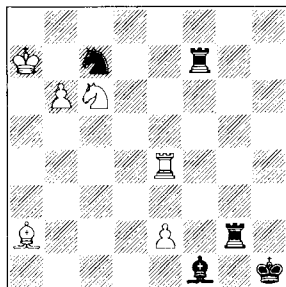
G.Kasparjan
[+3111.23d1g5]
3.p *Revista de Sah* 1986

1) Wit speelt en wint

1. ♖d2+ | 1... ♙xg3? ♖a1+ 2. ♖e2 ♖a2+ 3. ♖d2 ♖c4+ 4. ♖d3 ♙x15 | 1... ♙h4 | 1... ♙f6 2. ♖c3+ ♙g5 3. ♙f3+ ♙g4 4. ♙xh8 h2 5. ♙xh2+ g2xh2 6. ♖d4+ ♙h3 7. ♖d3+ ♙g4 8. ♖g3+ ♙h4 9. ♙f6+ ♙xg3 10. ♙e5+ | 2. ♖g7 | 2... ♙f3+? ♙g4 3. ♙e5+ ♙x15 4. ♙f7+ ♙e4 5. ♙xh8 g2 6. ♖g5 h2 7. ♖g7 g1 ♖+ | 2... ♖xg7 3. ♙f6 ♖x16 | 3... ♖a7 4. ♙g5+; 3... g2xh2 4. ♙xg7 h1 ♖+ 5. ♙e1+; 3... ♖g4+ 4. ♙xg4 hxg4 5. ♙g5+ ♙h5 6. ♙f4+ ♙h4 7. ♖d3 g2 8. ♙g3+ | 4. ♙g5+ ♖xg5 5. ♖d4+ ♖g4+ | 5... ♖f4 6. ♖x14+ ♙g5 7. ♖f1 g2 8. ♖g1 ♙f4 9. ♙e2 ♙g3 10. ♙f1+ | 6. ♙f3+

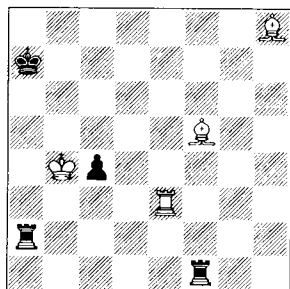
G.Kasparjan
[=0744.20a7h1]
3.p *Tidskrift for Schack* 1986

2) Zwart speelt, wit maakt remise

1... ♙e6+ | 1... ♙b5++ 2. ♙a6; 1... ♙d5+ 2. b7 | 2. b7 | 2. ♙a6? ♖xe2 3. ♖xe2 ♙xe2+ 4. ♙a5 ♖f5+ 5. ♙b4 (5. ♙a4 ♙b5+ 6. ♙b4 ♙xc6 7. ♙xc6 ♖b5+) 5... ♖b5+ 6. ♙a3 ♙f3 | 2... ♖xb7+ | 2... ♖gg7 3. ♙a5 | 3. ♙xb7 | 3. ♙a8? ♙c5 4. ♖e5 ♖b2 5. ♙d5 ♙d7 6. ♙xg2+ ♙xg2 7. ♖e6 ♙b8 8. e4 ♙xc6 9. ♖xc6 ♙xe4 | 3... ♙c5+ 4. ♙a8 ♙xe4 5. ♙d5 ♖xe2 | 5... ♖g4 6. ♙e5 ♖f4 7. ♙g6 ♖g4 8. ♙e5 ♖h4 9. ♙g6 | 6. ♙d4 ♖e3 7. ♙e2 ♖e2 8. ♙d4 ♖e1 9. ♙e2

G.Kasparjan [+0720.01b4a7]
2.p Revista de Sah 1987

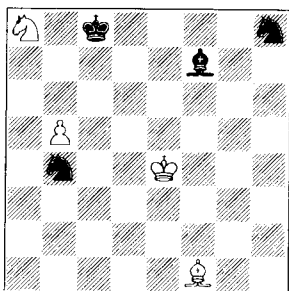

3) Wit aan zet wint

1. f7+ [1... d4+? xh8
(1... b7? 2. f7+)] 2. f8+
xc7 [1... a6 [1... b6 2. d4+
xc6 3. e4+; 1... a8 2. e4+
xb8 3. f8+ (3. b5? f8
4. g7 f2) 3... c7 4. b5
d6 (4... d7 5. e6+ d6
6. e5+) 5. e5+ d7 6. c6+]
2. c8+ [2... d4? b2+ 3. xh2
xf5 4. d4 b5+ 5. a4 a5+
6. b4 b5+ 7. xc4 b4+
8. xxb4] 2... b6 3. d4+ xc6
4. b7+ d6 5. c5+

G.Kasparjan S.Varov
[=0047.10e4c8]

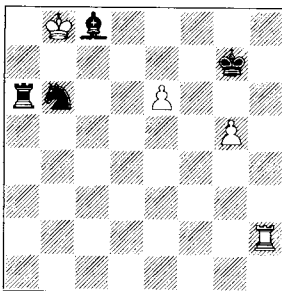
1/2.p Toernooi Armenian Cen-
tral Chess Club

4) Zwart speelt, Wit maakt remise

1... d5+ 2. e5 f7+ 3. d4
xa8 4. e5 c2 5. d3 a1
6. c4 d8 7. d5 b7+
8. b6 b8 9. c4 b3
10. xh7 xh7

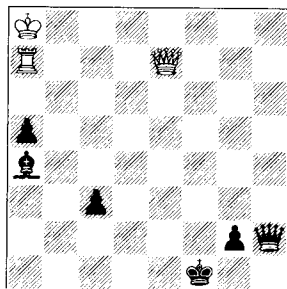
G.Kasparjan [=0433.20b8g7]
3.p Schakend Nederland
1987

5) Wit speelt en maakt remise

1. e7 [1. e7? c6 2. b7 c4
3. h4 d3 4. d4 a4 5. fxd3
c5+] 1... f7 [1... a8+ 2. c7
d5+ 3. d6 b7 4. d2]
2. h7+ [2. f2? e8 3. g6 g4
4. g7 d7+ 5. b7 f6]
2... e8 3. g6 d7 4. e8++
xc8 5. c7 f8 6. h8+
[6. f7+? g8 7. f2 c6
8. b7 c4 9. f4 d3 10. d4
a4] 6... g7 7. d8 h6
8. d2 g7 9. d8 h3
10. b7 f1 11. d1 e2
12. d2 c4 13. d4

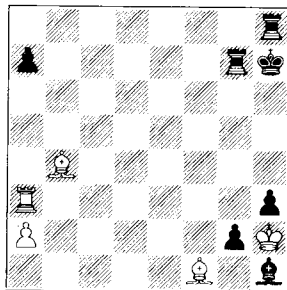
G.Kasparjan [=4130.03a8f1]
3.p Schach 1987

6) Wit speelt en maakt remise

1. f6+ g1 2. xc3 h1
3. b7 g1 4. f3+
g2 5. b1+ 4. c6+!
[4. f3+? g2 5. b1+ g1]
4... hg2 [4... xc6] 5. h6+
g1h2 6. c1+ g1 7. c6+

G.Kasparjan [+0750.13h2h7]
6.p Bent JT EG 1989

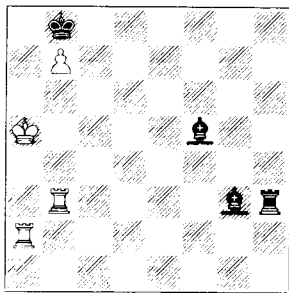
7) Wit speelt en wint

1. d3+ [1. xh3+? g6
2. d3+ f6] 1... h6 [1... g6
2. xa7+ (2. a6 g8) 2... h6
3. d2+ f5 4. a6+ h5
(4... g7 5. xg5) 5. e2+ g4
6. a5+ g6 7. xg4] 2. d2+
[2. a6+? g5 3. d2+ h4
4. a4+ g4 5. e1+ g5]

2...v

3...e2+ [3.f v[4.f6.f8.f10. h4+ f12. h5+ f14. d7 g1 vv5. e3+; 4...v6. e4+ | 5. e4+ vf7.f9.f7...v9.fv[11.f11...f13. a6+ f

**G.Kasparjan [=0560.10a5b8]
3.p Schach 1989**

8) Zwart speelt, Wit maakt remise

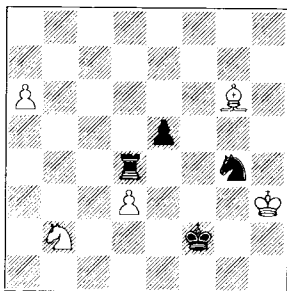
1...e7+ 2.vb4?
d6+ | 2...d7+ 3.v4.v**b2** h2 [4...e5+ 5.v5.vb1? e5+ 6.ve5+ 7.f**ab2** f

a6+ 9.f**a3** e6+ 10.f**b3** f**b6**] 5...e5+ 6.f**ab2** f[6...e6 7.v**b1** fc2 7.v9.vb1

h4 11.f**b2** v**xb7**] 9...d7+
10.vb5? f10...f

b4 11.vb5? e7+ 12.vxb5) 12...h6 13.f**b3** v**xb7**] 11...e7 12.f**b6** e6 13.f**b3** d8 14.f**b4** f15.f**xc6** f**xc6**+ 16.v**b5**

**G.Kasparjan [+0314.21h3f2]
3.p Schach 1991**

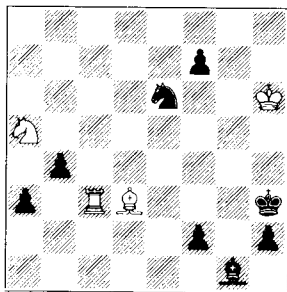
9) Wit speelt en wint

1.a7! v**e1** 2. e4 v**f2**+ 3.v

f

xa8 5. e8 v**e2** 6. v**f3**+ v**e3** 7.d4! exd4 8. v**c4**+ v**d3** 9. v**d6** v**e3** 10.vd3 11. v**c4**+

**G.Kasparjan [=0144.05h6h3]
3.p Vecherni Petersburg 1991**

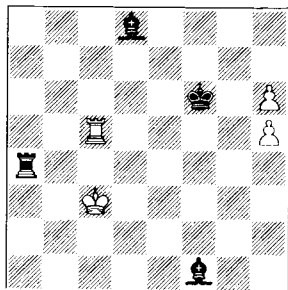

10) Wit speelt en maakt remise

1. v**f5**++ v

3. v**f1** bxc3 4. v**c4** e2 5. v**e3**
v**f4** 6. v**f5** v**e2** 7. v**e3** v**f4**
8. v**f5**

**G.Kasparjan N.Ryabinin
[=0460.20c3f6]
sp.p Tsereteli-150 1991**

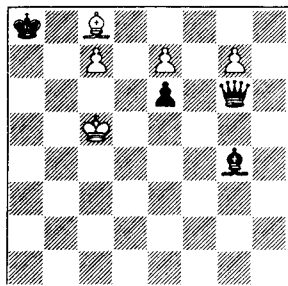

11) Wit speelt en maakt remise

1.h7 v

a5+ 3.v**b3** f**b4**+ 4.v**a3** h5 5.h6+ v**xh7** 6.fb1 7.v**a2** f**b4** 8.v**a3** f**a4**+ 9.v**b3** e6 10.f12.fb4+ 13.v**a3** h5 14.f16.fb1 17.v**a2** f**b4** 18.v**a3** f**a4**+ 19.v**b3** e8 20.fb4+ 22.v**a3** h5 23.fa4+ 24.v**b3** d7 25.f26.fb4+ 27.v**a2** h5 28.v**a3** v**h7** 29.f

G.Kasparjan [+3040.31c5a8]
4.p Schakend Nederland
1993

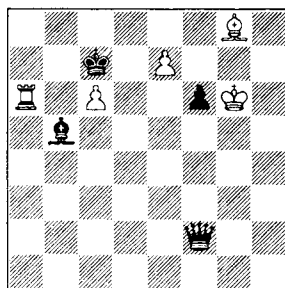

12) Wit speelt en wint

1.e8♖! ♜xe8 2.♔d7! ♜e7+
 3.♙c4 ♔e2+ 4.♙b3 ♔c4+
 [4...♔d1+ 5.♙a2 ♜xg7 6.c8♜+

♙a7 7.♜c7+] 5.♙xc4 ♜h4+
 6.♙b5 ♜g5+ [6...♜h5+
 7.♙b6] 7.♙a6

A.Kotov G.Kasparjan
[+3140.21g6c7]
sp.p Goodwill Games 1994

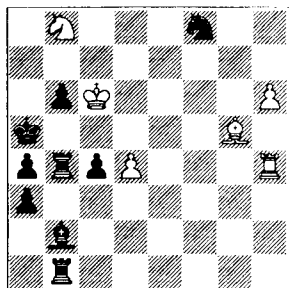
13) Wit speelt en wint

1.e8♔+ ♔d8 [1...♙b8 2.c7+
 ♙b7 3.♔d5+ ♙xa6 4.c8♜+
 ♙a5 5.♜c3+ ♙a6 6.♔c7+ ♙b6
 7.♔a8+] 2.c7+ ♙e7 3.♔e6+
 ♔d7 4.♔d6+ ♙e7 5.c8♔+
 ♙f8 [5...♙xe8 6.♔f7+ ♙f8
 7.♔d8+] 6.♔xf6+ ♜xf6+
 7.♔xf6 ♔c4 8.♔d7+
 [8.♔xc4?] 8...♙xg8 9.♔e7+
 ♙h8 10.♔e5 ♔d3+ 11.♙h6
 [11.♔xd3?] 11...♔e4 12.♔f7+

Zoek de Cook!

door Z.Weger

H.Grondijs [+0744.24c6a5]
Neverending 1992

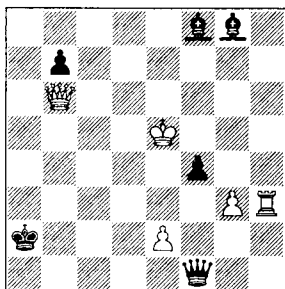

1) Wit speelt en wint

1.h7 ♔xh7 2.♔h5 ♔c3
 [2...♔xd4 3.♔d2+ ♔c5 4.♔xh7

b5 5.♙xc5] 3.♔d2+ ♔b5
 4.♔xc3+ ♔b4 5.♔xb5+

F.Prokop [=4160.22e5a2]
Shakhmaty Listok 1929

2) Wit speelt en maakt remise

1.♔h2 fxg3 [1...♔g7+ 2.♙e4
 fxg3 3.e3+ gxh2 4.♜b2+
 ♙xb2] 2.e4+ gxh2 3.♜f2+
 ♜xf2

5.♜b6+ ♙a1 en wint.
 send 3...g2! 4.♜a5+ ♙b1
 fxg3 3.e3+ speelt zwart veras-
 2) In de variant 1...♔g7+ 2.Ke4

1) Naast 3.♔d2 ook 3.♔d8+!
 ♔b5 4.♔xb6+ ♙b4 5.♔xb5+

Inhoudsopgave 8e jaargang nummer 1

		pag
Redactioneel	Harold van der Heijden	1
'And the first Prize winner is...?'	Alain Pallier	2
Classic Cooking - remark	Jürgen Fleck	4
ARVES-uitgaven	Ton van Oosterhout	5
Herhalingsoefeningen	Wouter Mees	5
Het beste van teletext	Harm Benak	7
Drie in één	Hans Buijs	
	& Rolf Hendriks	9
(Un)solved Mysteries	Harm Benak	12
In Memoriam G.Kasparjan	Harold van der Heijden	14
Zoek de Cook!	Z.Weger	17